

Alt Spățiu teatral

Slobozia

Între 15 și 18 octombrie s-a desfășurat la Slobozia a treia ediție a Festivalului Studențesc de Regie. Ca și la edițiile precedente, festivalul a fost structurat pe trei secțiuni: în concurs, teoretică și în afara concursului. Secțiunea "în concurs" a inclus trei examene de regie ale studenților din anii II și III și opt spectacole montate în teatre profesionale de studenții anilor IV și V. Ambii premianți de la Slobozia aparțin școlii de regie din București. În afara competiției, orașul ialomițean a găzduit mese rotunde, colocvii, expoziții de scenografie, ateliere de regie. Directorul festivalului, Alina Moldovan, are în vedere, pentru anul viitor, o formulă cu participare internațională.

măcar prin perseverență, să intre în obiceiul locului, dar și al lumii teatrale românești.

Anul acesta, Festivalul Studențesc de Regie a împlinit trei ani și are pretențioase planuri de viitor: organizatorii (Consiliul Județean Ialomița, UNITER, Centrul Cultural "Ionel Perlea", Inspectoratul pentru cultură al județului Ialomița) intenționează crearea unui catalog merit să stimuleze, eventual, o participare internațională.

Așadar, în această toamnă cu iz de vară indiană, la Slobozia au avut ocazia să se cunoască și, eventual, să înceapă colaborări studenții regizori (dar și scenografi) de la facultățile de teatru din București,

teatru dramaturgiei contemporane, atelierele sale fiind completate – în același perimetru, dar în altă cheie, să-i zicem critico-teoretică – de colocviul susținut de Victor Scoradeț și intitulat "Fuga de real"; masa rotundă cu tema "Compania teatrală independentă – alternativă sau utopie?"; moderată de Mihai Iancu de la Centrul Internațional pentru Artă Contemporană, și-a propus să găsească posibile soluții la probleme cum ar fi viabilitatea sistemului teatral actual, bazat pe teatrul de repertoriu, sau tranziția de la o structură centralizată, în care statul este unic proprietar și plătitor de subsidii, către o producție teatrală flexibilă, cu modele de distribuție conduse de creativitate și inițiativă independentă, însă discuțiile au condus la descoperirea unor probleme mai concrete și mai dureroase ale artistului pomit în aventura creării unui spectacol – greutatea obținerii de finanțări, obligația artistului de a fi și manager, lipsa managerilor culturali –, concluzia, anume că "dacă nu ți le faci tu pe toate, nu ți le face nimeni", nefiind deloc încurajatoare; întâlnirile "Față în față cu regizorii", conduse în fiecare seară (ba chiar bătând spre miezul nopții) de Miruna Runcan, s-au coagulat în jurul întrebărilor "De ce acest text?", "De ce această distribuție?", "Cum ați colaborat cu scenograful?", ajungându-se la discuții de principiu (teoretizante) pe aceste teme.

Secțiunea în afara concursului a cuprins lansări de carte – **Oginda spartă** de Marian Popescu, noul număr al revistei "Semnal teatral" editată de UNITEXT și cele șase titluri ale colecției Godot, care apare la editura All, coordonată de Cristian Buricea-Mlinarcic și destinată exclusiv dramaturgiei contemporane; un sensibil moment dedicat studenței-regizoare Buzas Csilla, pe care a evocat-o profesoara sa, Cătălina Buzoianu, și expoziția Ivona a scenografei Oana Botez, cu costume din spectacolul **Ivona, principesa Burgundiei** (regia: Buzas Csilla); expoziții de scenografie – Ana Ioneci, Miriam Mihail, Adeline Pater; un singur spectacol invitat (din cauza abundenței de spectacole înscrise în concurs) – **Eu când vreau să fluier, fluier** de Andreea Vălean, montat de Theodor-Cristian

Adrian Rățoi și Mircea Andreescu în *Conu' Leonida...* (Brașov)

deea organizării unui festival de teatru la Slobozia, și încă a unuia atât de "special" cum e cel de regie studențească, ar putea da naștere la ironii. Depășindu-și însă posibilele complexe de oraș fără tradiție în domeniu și, ca umare, și fără un public prea interesat, Slobozia a reușit să crească, dimpreună cu UNITER, un fapt artistic ce începe,

Târgu-Mureș și Cluj, festivalul fiind mai degrabă un spațiu-timp al întâlnirii decât unul al competiției.

Ce s-a petrecut la Slobozia a căpătat consistență și pregnanță mai ales prin secțiunea teoretică și prin cea în afara concursului. În atelierele de regie, Theodor-Cristian Popescu a încercat să racordeze studenții-regizori la problema-

Popescu la Teatrul Național din Târgu-Mureș.

Anul acesta, selecția spectacolelor prezente în festival a aparținut facultăților, ceea ce nu pare o idee tocmai fericită. Concursul propriu-zis a fost dominat de școala de la București, atât numeric – din cele unsprezece producții înscrise în concurs, doar două au venit de la Cluj și una de la Târgu-Mureș –, cât și calitativ, așa cum a reieșit din cele două premii aco-

date de juriul prezidat de Beatrice Bleonț (și avându-i ca membri pe Radu Macrinici, Victor Scoradeț, Nicu Mihoc și Nicolae Stan). Și, ca să nu mărim inutil suspansul, cei doi câștigători desemnați ai Festivalului Studențesc de Regie sunt Cezar Ghioca (anul II, UATC București, cu **Metamorfozele lui Pulcinella**) și Claudiu Goga (anul IV, UATC București, cu **Conu' Leonida față cu reacțiunea**, montată la Brașov).

Una peste alta, festivalul de la Slobozia se află încă în etapa în care "se încearcă", e încă în căutarea unei formule viabile. O participare internațională, începând cu anul viitor, poate fi o reală șansă pentru ca Slobozia să devină cu adevărat un alt spațiu capabil să genereze forță teatrală. Cele trei ediții de până acum au arătat că posibilitatea există.

Marie-Louise Semen

Clasicismul în echilibru

Arad

Festivalul de teatru clasic a ajuns la a patra ediție! O încântare pentru publicul arădean și un efort extraordinar pentru organizatori. Un efort cu totul special, în acest moment '98, când statul pare a nu iubi cultura.

A fost o ediție echilibrată, și meritul este al selecționarului – de fapt, directorul artistic al festivalului, Victor Parhon, care a ales opt spectacole pe texte clasice în propuneri regizorale moderne. A fost o ediție mai echilibrată ca valoare decât cele precedente și prin faptul că teatrul arădean s-a înfățișat lipsit de complexe, cu un spectacol interesant, coerent, de rafinament vizual – **Peer Gynt** de Henrik Ibsen, în regia lui Ștefan Iordănescu.

Chiar dacă prima reprezentare din festival, **O scrisoare pierdută**, în regia lui Mircea Cornișteanu, a fost mai puțin

inspirată ca demers regizoral, etalând vari stiluri interpretative netopite într-o viziune unitară, ne bucurăm să putem nota prezența – prima, de patru ani încoace, la Arad – a marelui I.L. Caragiale.

Chira Chiralina, în regia Cătălinei Buzoianu, și **Cazul Gavriescu**, în lectura scenică a lui Gelu Colceag, au fost îndelung aplaudate datorită nu numai propunerilor regizorale, ci și modului original în care proza lui Panait Istrati și nuvelistica lui Mircea Eliade au devenit act teatral.

După **Livada de vișini**, frumosul spectacol al Teatrului Maghiar din Cluj, în regia lui Vlad Mugur, festivalul arădean s-a încheiat cu **Azilul de noapte**, montare ce a prilejuit publicului întâlnirea cu o mare parte dintre monștrii sacri ai teatrului românesc, niciodată, poate, adunați laolaltă

într-un unic eseu scenic.

Festivalul de teatru clasic se dorește, precum se știe, și un "târg de spectacole". Din acest punct de vedere, ediția din acest an a avut o mai bună reprezentare internațională, la Arad sosind oameni de teatru din Canada, Germania, Italia, Iugoslavia și Ungaria – unii, aflați pentru prima dată în România.

Colocviul teatrolitic desfășurat sub genericul "Perenitatea și actualitatea clasicilor" și moderat cu eleganță intelectuală de prof. univ. dr. Ileana Berlogea, a reunit oameni de teatru, scriitori, reprezentanți ai publicului, într-un dialog totodată profund și deschis. S-a distins expozeul doct și plin de patos al Marinei Constantinescu, stârnind interes și intervențiile, uneori polemice, ale celorlalți participanți.

Lizica Mihuț

Sf flash

Crispare

Pare și ușor, și simplu să faci nițică bășcălie pe seama unui regizor de teatru, numindu-l când "belicosul Victor Ioan Frunză", când "micuțul Napoleon al teatrului românesc", minimalizându-i creația, amestecându-i spectacolele într-un ghiveci amorf și reproșându-i pe dedesubt și pe deasupra, direct și indirect, că nu montează texte românești actuale.

Când însă autorul bășcăliei din "Moftul român" se numește Iosif Naghiu, gestul mă mâhnește peste măsură, cu atât mai mult cu cât prietenul Ioșca, pornit să-i tragă de urechi pe toți regizorii care nu acordă suficientă atenție textelor românești contemporane, în privința lui Victor

Ioan Frunză nici măcar nu are dreptate. Numai din piesele mele Frunză a montat patru: **Apa**, **Examen de bacalaureat**, **Cetățeanul invizibil**, **Transfer de personalitate**.

În afară de asta, cred că regizorului Victor Ioan Frunză i se cuvine tot atât respect cât pretinde dramaturgul Iosif Naghiu pentru sine. Dacă secolul al XXI-lea "va fi al dramaturgiei contemporane" (?!), cum se iluzionează amicul Ioșca, atunci nu va fi în nici un caz fără regizori sau cu regizori improvizati din chiar autorii "paginilor îngălbenite de invidia așteptării" (?).

Dumitru Solomon